

VIPU-SOVELLUS

YS-AJAN RIITTÄVYYDEN SEURAAMISEKSI

Hei! Olen Raimo Hietala, Pääluottamusmies ja olen koonnut OAJ:n laatimista materiaaleista ja dia-sarjoista seuraavanlaisen selvityksen yhteissuunnitteluajan käsitteistä ja VIPU-sovelluksen tärkeydestä.

OAJ:n kehittämä **Vipu**-sovellus auttaa suunnittelemaan ja seuraamaan työaikaa niin, että sen saa riittämään eri tehtäviin koko lukuvuoden tai työkauden ajaksi.

Vipu-työkalun avulla opettajat ja esimiehet voivat nyt suunnitella ja seurata työaikansa kulumista eri tehtäviin. Vipu toimii tietokoneen lisäksi myös mobiililaitteilla. Sovellus löytyy osoitteesta vipu.oaj.fi, ja OAJ:n jäsenet pääsevät käyttämään sitä kirjautumalla sisään omilla jäsentunnuksilla.

“– Vipu kannattaa ottaa käyttöön heti uuden lukukauden alussa, sillä vain niin saat seurattua koko lukuvuoden työaikaa ja sen jakautumista eri työtehtäviisi, OAJ:n neuvottelupäällikkö Visa Pohjola vinkkaa.”

Vanha ns. **yt**-aika nimitys on muutettu **YS-AIKA** nimikkeelle, koska yt-aika kalskahiti korvaan negatiivisävytteisenä. Edellisen virkaehtosopimuksen mukaan perusopetuksessa oli tätä yhteissuunnittelu-aikaa varattu kolme tuntia viikkoon ($38 \times 3t = 114$ tuntia koko vuodelle). Nyt uuden KIKY-sopimuksen myötä ys-aikaa lisättiin 12 tunnilla, joten koko vuotuinen määrä on siis 126 tuntia. Tätä ei tarkastella enää myöskään viikoittaisena aikana vaan vuotuisena. Tämän vuoksi tuo VIPU-sovellus on erittäin oiva keino seurata ajan riittävyyttä.

Joskus tuota ys-aikaa tulee käytettyä enemmän ja joskus vähemmän (tämä on mi-nun henk. koht. arvelua), mutta nyt esim. lukuvuoden puolella välissä voi ohjel-masta ”RAPORTIT”- kohdasta katsoa kuinka ys-aikaa on kulunut ja mihin sitä on kulunut. Tämän pohjalta voi sitten esimiehelle kertoa, että nyt ollaan menossa täl-laisessa tilanteessa ajan riittävyydessä.

Lukiossa yhteissuunnittelu-aika oli edellisessä sopimuksessa 2 - 5 tuntia kahdessa viikossa ja nyt se on uuden sopimuksen myötä vuotuisena katsottuna 50 - 107 tuntia koulukohtaiset painotukset huomioiden.

Lastentarhanopettajilla suunnittelu-aikaa on myös hyvä seurata VIPU-sovelluksella ja sitä myös suositellaan. Tällöin pystytään seuraamaan mitenkä paljon sitä kuluu mihinkin suunnittelun eri tehtäväalueisiin.

IKUISUUSKYSYMYKSI: "MITÄ SE YHTEISUUNNITTELU-AIKA OIKEIN PITÄÄ SISÄLLÄÄN?"

Tässä seuravaksi koontia mikä yhteissuunnittelu-aikaa on:

- **Koulun kasvatustyön ja koulun toimintaan liittyvien tapahtumien, juhlien, retkien yms. suunnittelu**
- **Yhteistyö muiden koulujen ja päiväkotien opettajien kanssa**
- **Yhteistyö koulupsykologin, koulukuraattorin, terveydenhuoltohenkilöiden tai muiden viranomaisten kanssa oppilasasioissa**
- **Useamman opettajan yhteistyönä tapahtuva opetuksen suunnittelu**

1. Koulun ja kodin yhteistyö

- **yhteistyö oppilaiden ja opiskelijoiden huoltajien kanssa**
- **vanhempainillat, niiden suunnittelu ja toteutus**
- **arviointikeskustelut, kun huoltajat ovat läsnä**
- **vanhempainvartit, vanhempain tapaamiset**
- **vastaanotot ja neuvottelut, palaverit**
- **tiedotteet, kirjeet, puhelut, Wilma-viestintä**
- **muu yhteistyö huoltajien kanssa***

* perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään, että koulun on oltava yhteistyössä huoltajien kanssa niin, että he voivat tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä

2. Asia- ja aineryhmittäiset neuvonpidot

- **luokanvalvojien yhteispalaverit**
- **avustajapalaverit**
- **moniammatillinen yhteistyö oppilasasioissa**
- **tiimipalaverit, joita ei erikseen korvata**
- **perehdyttäminen**
- **luokkataso- tai ainekohtaiset hankkeet**
- **keskustelut esimiehen kanssa**
- **kehityskeskustelut ja niihin valmistautuminen**
- **projektit ja kyselyt, joita ei korvata erikseen**

3. Opetuksen yhteissuunnittelu

- **opetuksen suunnittelu muiden opettajien kanssa (ei oppituntien-suunnittelu)**
- **koulun tapahtumien, juhlien yms. suunnittelu**
- **koulun muun toiminnan suunnittelu**
- **aineryhmä- ja luokkatasopalaverit**
- **samanaikaisopetuksen suunnittelu**
- **työsähköpostin lukeminen ja kirjoittaminen**

4. Muu opetuksen suunnittelu ja koulun toiminnan kehittäminen

- **yhteistoimintapalaverit (mm. opettajain kokoukset) ja niihin valmistautuminen**
- **yhteydenpito muihin kouluihin ja oppilaitoksiin**
- **moniammatillinen yhteistyö**
- **nivelvaiheenpalaverit**
- **yhteydenpito viranomaisiin ja muihin tahoihin**
- **pedagogisten asiakirjojen laatiminen ja päivittäminen**
- **opetusmenetelmien ja työtapojen yhteissuunnittelu**

YS AIKAA EI OLE:

- omien oppituntien suunnittelu, valmistelu ja jälkityöt
- muiden erikseen korvattavien tehtävien tekeminen (esim. luokanvalvojan tehtävät, kirjasto, välineiden huoltaminen)
- opettajatyöpäivät (veso- ja kiky-ajalla tehtävä opintotoiminta)
- sellaisten tehtävien tekeminen, joita varten opettaja on vapautettu
- tavanomaisesta opetustyöstään
- koulutus

HUOM! Välitunti on osa oppituntia, joten välituntien aikana tehtyä työtä ei voida laskea ys-ajaksi

LISÄHUOMIOITA YS-AIKAAN:

Ys-aika on osin sidottua, osin sitomatonta työaikaa. Sidottu työajan osuus ei voi olla kovin suuri, koska silloin ei jää aikaa hoitaa esim. kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

- Ys-aikaa ei voi ylittää.
- Yhteiset kokoukset luetaan ys-aikaan.
- Kaikkia koskevat viikoittaiset yhteistyökokoukset tai tiimit eivät välttämättä ole tarkoituksenmukaisia, koska ys-aikaa tarvitaan paljon myös huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön.
- Ys-ajalla tehtäväksi tarkoitettut työt ovat sellaisia, että niitä tehdään muuallakin kuin koululla. Mm. tästä syystä ys-aika eikuulu lukujärjestykseen.
- Voi silti olla tarkoituksenmukaista, että työjärjestykseen jätetään tilaa opettajien käytännön yhteistyölle.
- Jos ys-aika ei riitä, kannattaa seurata sen toteutumista ja keskustella rehtorin kanssa miten asia ratkaistaan.

Yhteissuunnittelutyövelvollisuus ei koske sivutoimisiatuntiopettajia eikä enintään viiden koulun työpäivän pituisessa palvelussuhteessa olevia määräaikaisia opettajia kuten viransijaisia.

Arviointikeskustelut, perusopetus (1):

”Yhteistyö kotien kanssa on hyvää arviointikulttuuria.--- riittävän usein tietoa oppilaalle itselleen ja huoltajalle. ---yhteiset keskustelut edistävät keskinäistä luottamusta ja välittävät tietoa oppilaan tilanteesta.”

(POPS2014)

- **Uusi opetussuunnitelma ei velvoita pitämään erillisiä arviointikeskusteluja, mutta arviointi on oleellinen aihe kodin ja koulun välisessä yhteistyössä.**
- **Opettajan vastuu on huolehtia siitä, että niin oppilailla kuin huoltajillakin on riittävästi tietoa arviointiperusteista sekä oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä**

Arviointikeskustelut, perusopetus (2)

- **Vanhempien kanssa käytävä keskustelu on osa kodin ja koulun välistä yhteistyötä, jota perusopetuksessa tehdään yhteissuunnittelutyöajalla.**
- **Vaikka mainittu keskustelu nimettäisiin ”arviointikeskusteluksi”, on kyseessä edelleen kodin ja koulun välinen yhteistyö.**
- **Tällaisessa tapaamisessa voidaan keskustella arvioinnista ja oppilaan etenemisestä, mutta varsinainen oppilaan arviointi on opettajan tehtävä.**
- **Keskustelun nimeäminen arviointikeskusteluksi voi myös jäykistää keskustelua, onhan esim. arvioinnin kohteet tarkkaan määriteltyjä. Vanhempien kanssa on usein tarpeen puhua muistakin asioista.**
- **Yhteissuunnittelutyöaika ei ole tarkoitettu koulutukseen ja opinto- toimintaan. Siihen käytetään opettajatyöpäiviä, eli VESO-koulutuksia ja osin kiky-työaika, kuitenkin korkeintaan 12 tuntia lukuvuodessa.**